

תקוֹן עֲשָׂרִים וְשִׁבְעָה

עליית השכינה עד הכתר

וּלְכַל תֵּיֵד הַחֲזֻקָה – זוּ הַשְּׂכִינָה.
 וּלְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל – [אלו] שְׁתֵּי
 זְרוּעוֹת [חֶסֶד וּגְבוּרָה, שֶׁל זַעִיר אַנְפִּין],
 שְׁנֵאמַר בְּהֵן: שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי (גו')
 [וַיִּמְיֵנו תְּחַבְּקֵנִי] (שיר ב,ו). וּמִשָּׁה הוּא
 בְּאִמְצַע [תַּפְּאֶרֶת – הַעֲמוּד הָאִמְצָעִי]¹
 וּמַעֲלָה אֶת הַשְּׂכִינָה עַד חֶסֶד וּגְבוּרָה.
 וְסוּד הַדְּבָר [הוּא מֵה שְׁפָתוֹב]: וַיְהִי יָדָיו
 אֲמוּנָה (שְׁמוֹת יז,יב) – אֵלֹה שְׁתֵּי יָדָיִם.²
 עַד בֵּא הַשְּׁמַשׁ (שֵׁם, שֵׁם) – [תְּשֻׁמָּשׁ] –
 זֶה הָאָרוֹן שֶׁל הַבַּיִת [תְּקַדֹּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא]. וּמִשָּׁה מְתַקֵּן אוֹתָהּ [הַשְּׂכִינָה]
 תְּמוּד בְּסוּד שֶׁל הָאֲבוֹת,³ כְּמוֹ שְׁפָתוֹב:
 זָכַר לְאַבְרָהָם (גו') [לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל
 עֲבָדָי] (שֵׁם לבי,ג). וְנֵאמַר לְגַבִּיָּהּ: וְאֵת
 עֲצוּמִים יַחֲלַק שְׁלָל (יִשְׁעִיָה נג,יב),
 [עֲצוּמִים] – אֵלֹה הָאֲבוֹת⁴ בְּנֹדָאִי.
 וּלְפִיכֶךָ [אָמַר מִשָּׁה]: אֵתָהּ הַחֲלוּת
 לְהִרְאוֹת אֶת עֲבָדָי (גו') [אֵת גְּדֻלָּתָךְ
 וְאֵת יָדְךָ הַחֲזֻקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם
 וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְּבוּרָתְךָ]
 (דְּבָרִים ג,כד), אֲשֶׁר מִי אֵל – [זֶה]

וּלְכַל תֵּיֵד הַחֲזֻקָה דָּא שְׂכִינָתָא.
 וּלְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל תְּרִין דְּרוּעִין,
 דְּאִתְמַר בְּהוּ: שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי
 וְכוּ' (שיר ב, ו). וּמִשָּׁה אִיהוּ
 בְּאִמְצַעִיתָא וְאִסִּיק לָהּ לְשְׂכִינָתָא עַד
 חו"ג. וְרָזָא דְמַלְּהָ (שְׁמוֹת יז, יב) וַיְהִי
 יָדָיו אֲמוּנָה, אֵלִין תְּרִין יָדָין. עַד בֵּא
 הַשְּׁמַשׁ, דָּא מְאָרִי דְבִיתָא. וּמִשָּׁה
 אִתְקִין לָהּ תְּדִיר בְּרָזָא דְאַבְהֵן דְכְּתִיב
 זָכַר לְאַבְרָהָם וְכוּ' (שֵׁם לב, יג). וְאִתְמַר
 בְּהוּ: וְאֵת עֲצוּמִים יַחֲלַק שְׁלָל (יִשְׁעִיָה
 נג, יב) אֵלִין אַבְהֵן וְנֹדָאִי. וּבְגִין קָךְ
 (דְּבָרִים ג, כד) אִתְהּ הַחֲלוּתָ לְהִרְאוֹת אֶת

1. ת"ז, ת"י סט, קיא, ע"א.

2. ע"י קנאת ה' צבאות, גנזי רמח"ל עמ' קח: "כי משה הוא מרי דביתא, שנשמתו הוכנה מתחלה להיות בסוד בעלה דמטרונייתא, שיהיה לו סגולה וכוח להוריד השכינה לתקן ע"י האבות, כל אחד תקון הראוי לו".

3. דהיינו על ידי החג'ת (חסד, גבורה ותפארת).

4. ע"י סוטה יד, ע"א.

הַיָּמִין.⁵ וְכַגְבוּרְתָּךְ - זֶה הַשְּׂמֵאל.
 אֶעֱבְרָה נָא (שָׁם, שָׁם, כּה) - לְמַעַלְהָ. וְעַם
 כָּל זֹאת, בּוֹמֵן [שְׁנִיתָנָה] הַתּוֹרָה, מִשָּׁה
 חֹזֵק אוֹתָהּ [אֶת הַשְּׂכִינָה], עַד הַבְּיָנָה.⁶
 וְזֶה סוּד [הַפְּסוּק]: מִי זֹאת? עוֹלָה (וְגו')
 [מִן הַמְדַבֵּר] (שִׁיר ג, ו).

אֲבָל חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת בְּהוּ בְּאֵר
 חֲפְרוּהָ שָׂרִים פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם (בַּמְדַּבֵּר
 כּא, יח). וְעַד דְּהוֹת לְתַתָּא, שְׂכִיבַת
 לְעַפְרָא, דְּכְתִיב וּתְפַל לְפָנֵי רַגְלֵיו (אִסְתֵּר
 ח, ג). וּמִשָּׁה אָסִיק לָהּ עַד תְּרִין דְּרוּעִין,
 פְּדִין נְפֻקַת מַגּוּ סְטָרָא אֲחֵרָא. דְּוֹד
 וּשְׁלֵמָה אֲשֻׁלְמוּ לָהּ לְסַלְקָא בְּדַקָּא
 יָאוּת. אֲבָל מִשָּׁה אֲתַקִּיף לָהּ בְּבִינָה. דְּוֹד
 אֲשֻׁלְמִים לָהּ. שְׁלֵמָה אָסִיק לָהּ עַד חֲכָמָה.
 וּבֵיהּ וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשְׁלֵמָה (מַלְכִים א ה,
 כו).

וְלִזְמָנָא דְאַתִּי מִשָּׁה יִשְׁלִים לָהּ עַד פְּתֵר.
 וְאַתְמַר בֵּיהּ: (יִשְׁעִיָּה נב, יג) הִנֵּה יִשְׁפִּיל
 עַבְדֵי וְכוּ' יְרוּם - מְאַבְרָהֶם, וְנִשְׂאָ -
 מִיִּצְחָק, וְגַבְיָהּ - מִיִּעֲקֹב, מְאֹד - עַד פְּתֵר
 עֲלֵאָה. פְּדִין יְהוֹן שְׁנֵי הַמְּאֵרֹת הַגְּדֹלִים

אֲבָל חֶסֶד גְּבוּרָה תִּפְאָרֶת בְּהוּ בְּאֵר
 חֲפְרוּהָ שָׂרִים פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם (בַּמְדַּבֵּר
 כּא, יח). וְעַד דְּהוֹת לְתַתָּא, שְׂכִיבַת
 לְעַפְרָא, דְּכְתִיב וּתְפַל לְפָנֵי רַגְלֵיו (אִסְתֵּר
 ח, ג). וּמִשָּׁה אָסִיק לָהּ עַד תְּרִין דְּרוּעִין,
 פְּדִין נְפֻקַת מַגּוּ סְטָרָא אֲחֵרָא. דְּוֹד
 וּשְׁלֵמָה אֲשֻׁלְמוּ לָהּ לְסַלְקָא בְּדַקָּא
 יָאוּת. אֲבָל מִשָּׁה אֲתַקִּיף לָהּ בְּבִינָה. דְּוֹד
 אֲשֻׁלְמִים לָהּ. שְׁלֵמָה אָסִיק לָהּ עַד חֲכָמָה.
 וּבֵיהּ וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשְׁלֵמָה (מַלְכִים א ה,
 כו).

שֵׁם אֵל הוּא בַּחֲסֵד יָמִין, עֵי' זֹהר ח"ג צו לא ע"א.
 עֵי' זֹהר יִתְרו ח"ב, פּה, ע"א.
 "זֹאת" זֶה הַשְּׂכִינָה, "מִי", זֶה אִימָא - בִּינָה, מִשָּׁה הֵעֵלָה אֶת הַשְּׂכִינָה עַד מִי - הַבְּיָנָה, עֵי' ת"ז ת"י כּא, נה, ע"ב.
 בָּאֵר זֶה שְׂכִינָה, זֹהר תּוֹלְדוֹת ח"א קֵלָה ע"ב; שֵׁם וִיקָהָל כּא, ע"ב.
 נְדִיבֵי הָעַם - אֵלוּ הָאֲבוֹת, שֵׁם חַג'ת, עֵי' זֹהר בְּהַעֲלוֹתְךָ קִנ, ע"א; שֵׁם וִילַךְ, רִפּוּ, ע"א; ז"ח חוֹקֵת מ' שִׁירֵת
 הַבָּאֵר;

שֵׁם אֵל הוּא בַּחֲסֵד יָמִין, עֵי' זֹהר ח"ג צו לא ע"א.
 עֵי' זֹהר יִתְרו ח"ב, פּה, ע"א.
 "זֹאת" זֶה הַשְּׂכִינָה, "מִי", זֶה אִימָא - בִּינָה, מִשָּׁה הֵעֵלָה אֶת הַשְּׂכִינָה עַד מִי - הַבְּיָנָה, עֵי' ת"ז ת"י כּא, נה, ע"ב.
 בָּאֵר זֶה שְׂכִינָה, זֹהר תּוֹלְדוֹת ח"א קֵלָה ע"ב; שֵׁם וִיקָהָל כּא, ע"ב.
 נְדִיבֵי הָעַם - אֵלוּ הָאֲבוֹת, שֵׁם חַג'ת, עֵי' זֹהר בְּהַעֲלוֹתְךָ קִנ, ע"א; שֵׁם וִילַךְ, רִפּוּ, ע"א; ז"ח חוֹקֵת מ' שִׁירֵת
 הַבָּאֵר;

5. שֵׁם אֵל הוּא בַּחֲסֵד יָמִין, עֵי' זֹהר ח"ג צו לא ע"א.
 6. עֵי' זֹהר יִתְרו ח"ב, פּה, ע"א.
 7. "זֹאת" זֶה הַשְּׂכִינָה, "מִי", זֶה אִימָא - בִּינָה, מִשָּׁה הֵעֵלָה אֶת הַשְּׂכִינָה עַד מִי - הַבְּיָנָה, עֵי' ת"ז ת"י כּא, נה, ע"ב.
 8. בָּאֵר זֶה שְׂכִינָה, זֹהר תּוֹלְדוֹת ח"א קֵלָה ע"ב; שֵׁם וִיקָהָל כּא, ע"ב.
 9. נְדִיבֵי הָעַם - אֵלוּ הָאֲבוֹת, שֵׁם חַג'ת, עֵי' זֹהר בְּהַעֲלוֹתְךָ קִנ, ע"א; שֵׁם וִילַךְ, רִפּוּ, ע"א; ז"ח חוֹקֵת מ' שִׁירֵת
 הַבָּאֵר;

(בראשית א, טז) תְּרוֹיְהוּ בְּתִקּוֹנָא שְׁלִים
בְּדָקָא יָאוּת.

כֶּתֶר הָעֲלִיּוֹן. אִזּוּ יְהוּי: שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת
הַגְּדֹלִים¹⁰ (בְּרֵאשִׁית א, טז), שְׁנֵיהֶם בְּתִקּוֹן
שְׁלֵם פְּרָאוּי.

וְהָא מְטֻטְרוּ"ן שְׁרָא רַבָּא אֲתֵי פְתַח
וְאָמַר, ר' ר' וְדָאֵי לְזִמְנָא דְאֲתֵי שְׁנֵי
הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים יְהוּן. דְּהִשְׁתָּא אֲת
הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹל וְאֲת הַמְּאֹרֶת הַקָּטָן
לְמִמְשַׁלְתַּת הַלִּילָה (בְּרֵאשִׁית א, טז), בְּזִמְנָא
דְּגִלוּתָא. אֲבָל בְּזִמְנָא דְּפִרְקָנָא וְלִילָה
פִּיּוּם יָאִיר (תְּהִלִּים קל"ט, יב). בְּהִיא זִמְנָא
וְהִיא אֹרֶת הַלְּבָנָה פְּאֹרֶת הַחֲמָה (ישעיה ל,
כו) דְּשְׁכִינְתָּא עַל שְׁמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתִקְרִיאת בְּכָל דְּרָגִין. דְּאֲתָמַר בְּה:
עֲצָם מְעַצְמֵי וּבִשְׂרֵי מְבִשְׂרֵי (בְּרֵאשִׁית ב,
כג). וְדָא יְרוּשָׁלַיִם דְּאֲתִקְרִיאת עַל שְׁמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא בְּזִמְנָא דְּהִיא
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא יִתְעַר בְּתִקְפָּה,
וּשְׁכִינְתָּא נְמִי תִתְקַף בֵּיה וְתִתְקַרֵי עַל
שְׁמָה וְיִשְׁתְּמוּדְעוֹן תְּרוֹיְהוּ בְּשִׁקּוּלָא
חָדָא.

וְהִנֵּה מְטֻטְרוּ"ן הַשֶּׁר הַגְּדֹל בָּא,
פְּתַח וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, וְדָאֵי לְעֵתִיד לְבֹא
יְהוּי שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים. שְׁעִבְשׁוּי: אֲת
הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹל [לְמִמְשַׁלְתַּת הַיּוֹם] וְאֲת
הַמְּאֹרֶת הַקָּטָן [לְמִמְשַׁלְתַּת הַלִּילָה (שָׁם, שָׁם)]
– בְּזִמְנָא תְּגִלוּת. אֲבָל בְּזִמְנָא תְּגִלוּתָא,
[פְּתוּב]: וְלִילָה פִּיּוּם יָאִיר (תְּהִלִּים
קל"ט, יב). פְּאֹרֶתוֹ זִמְנָא: וְהִיא אֹרֶת הַלְּבָנָה
פְּאֹרֶת הַחֲמָה (ישעיה לכו), שְׁהִשְׁכִּינְתָּא
נְקִרָאת עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא
בְּכָל הַמְּדִרְגּוֹת, שְׁנַאֲמַר לְגַבִּיהַ: עֲצָם
מְעַצְמֵי וּבִשְׂרֵי מְבִשְׂרֵי (בְּרֵאשִׁית כג, כג).¹¹
וְזוּ יְרוּשָׁלַיִם [רְכִיז לְשְׁכִינְתָּה],¹² שְׁנַקְרָאת
עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא. שְׁהִירֵי
בְּזִמְנָא שְׂאוֹתוֹ הַעֲמוּד הַאֲמַצְעִי [כְּלֹמַר
הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא] יִתְעוֹרֶר בְּתִקְפּוֹ,
הַשְׁכִּינְתָּא תִתְחַזֵּק בּוֹ, וְתִקְרָא עַל שְׁמוֹ,
וּשְׁנֵיהֶם יְהוּי נוֹדְעִים בְּהִשְׁוֹאָה אַחַת.¹³

וְעוֹד, שְׁכִינְתָּא אֲצִטְרִיף לְקִשְׁרָא לְהַ בְּכָל
דְּרָגִין בְּמִלְפָּא, דְּהָא חוּלְקָא מְכַלְהוּ
אִיהִי. וּמֵאֵן דְּלָא אֲנָסִיב פְּגִים אִיהוּ.

וְעוֹד, הַשְׁכִּינְתָּא, צְרִיף לְקִשְׁרָא אוֹתָהּ בְּכָל
הַמְּדִרְגּוֹת בְּמִלְדָּה, שְׁהִירֵי הִיא חֵלֶק אַחַד
מִכָּלם [דְּהִינוּ מִכָּל סְפִירוֹתַיו].¹⁴ וּמִי

10. השמש בחי' ז"א, והירח בחי' שכינה.

11. עי' זהר בראשית כו, ע"א; שם כח, ע"א: "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי - דא שכינתא"; פנחס ח"ג, רנה, ע"ב.

12. עי' זהר שלח לך ח"ג, קעג, ע"ב; ת"ז, ת"ו, כג, ע"א.

13. עי' אוצרות רמח"ל עמ' שנא בענין שתי בחינות בשכינה. וז"ל: "אך יש פנימיות הנוק' שאין בה עליה וירידה, אלא עומדת בהשוואה להשלים הו"א לע"ס. וז"ס "עצם מעצמי".

14. עי' ת"ז ת"ד, יט, ע"א, קל"ח פתח כו עמ' סז: "ומה היא המלכות? היא החלק האחרון של כל ספירות ז"א, כי שורש הנבראים התחתונים הוא החלק האחרון, דהיינו הכוח האחרון הנמצא בכל ספירה".

שלא מתחתן הוא פגום, אבל בהתחלה, [השכינה היא] אחת מצלעותיו (שם שם, בא) [של המלך]. ואחר כך [כשהיא נשלמת היא נעשית]: עצם מעצמי ובשר מבשרי (שם שם, בנ), [יש לה] חלק בכל, בזמן שעולה ממדרגה למדרגה, כמו שנתבאר. משה העלה אותה עד הבנינה, שלמה עד החכמה, ומשיח עד הכתר.¹⁵ באותו זמן שגדבקת במלך, נאמר לנביה: לזאת יקרא אשה פי מאיש וגו' (שם, שם), וזה המאור הגדול והמאור הקטן. ואחר כך: ויקרא את שמם אדם (שם ה, ב) - [זכר ונקבה] בהשוואה אחת,¹⁶ שני המארת הגדלים. וכך יהיו לעתיד לבוא, בזמן שיתקן הכל בסוד של אד"ם, אדם ד'וד מ'שית. אז: ויקרא את שמם אד"ם¹⁷, ודאי.

אבל בקדמיתא אחת מצלעותיו. לבתר עצם מעצמי ובשר מבשרי, חולקא מכלא בזמנא דסלקת מדרגא לדרגא פמה דאתמר. דמשה סליק לה עד בינה. שלמה עד חכמה. משיחא עד כתר. בההוא זמנא דאתדבקת במלפא, אתמר בה: לזאת יקרא אשה פי מאיש וכו'. ודא המאור הגדל והמאור הקטן. לבתר ויקרא את שמם אדם בשקולא חדא, שני המארת הגדלים, והכי יהיו לזמנא דאתי בזמנא דיתתקן כלא ברזא דאד"ם, אדם דוד משיח. פדין ויקרא את שמם אדם ודאי.

15. לעיל אמר שמה ישלים עלייתה עד הכתר, וכאן הוא אומר שהמשיח יעלה השכינה עד הכתר, מכאן שמה ומשיח חד הוא.

16. עי' זהר תרומה ח"ב, קמד, ע"ב; עי' מאמר הגאולה עמ' פא: "שלעתיד [לבוא] יהיה תיקונה [של השכינה], תיקון גדול, ואורה רב מאוד, וכוחה שלא היה כמוהו... ועל זה הענין נאמר: והיה אור הלבנה כאור החמה, כי לא יהיה [אורה] עוד פחות ממנו [מד"א] אלא שקול כמוהו, ואז יהיו שני המלכים שמתמשים בכתר אחד". עיין חולין ס' ע"ב

17. ראה לקמן תי' ע; עי' אדיר במרום עמ' רמח: "כי דוד היה מכתו תמה, שנולד מהול (סוטה ה, ב). ואדה"ר ג"כ נולד מהול... אלא שבחסאו נמשכה ערלתו, אך דוד היה תיקון לאדה"ר... ועל כן נולד מהול. אלא שהוא צריך עדיין שמירה, כי לא נשלם התיקון עד מלך המשיח... וזהו סוד הא' והד' של אדם. אך סוף הכל במלך המשיח שהוא סוף האד"ם, בסוד ה-ם [מ"ם] שלו... וזהו תיקון שלם של אד"ם - אדם ד'וד מ'שית"; ר' מפתחות.